

عَنِ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۴ - ۷۶):

۱- «مَا مِنْ رَجُلٍ يَغْرِسُ غَرْسًا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ قَدْرَ مَا يَخْرُجُ مِنْ ثَمَرِ ذَلِكَ الْغَرْسِ.»:

- ۱) مردی نیست که نهالی را بکارد مگر این که به اندازه آن چه از آن نهال بیرون بیاید خداوند برایش پاداش بنویسد.
- ۲) هیچ شخصی نیست که نهالی را بکارد مگر این که خداوند به اندازه آن چه از میوه آن نهال بیرون بیاید برایش پاداش بنویسد.
- ۳) هیچ مردی نیست که نهالی بکارد جز این که خداوند به اندازه آن چه از میوه آن نهال بیرون می آید به او پاداش بدهد.
- ۴) خداوند به اندازه نهالی که هر شخصی بکارد برایش پاداش آن چه از میوه آن نهال بیرون می آید را می نویسد.

۲- «أَعْجَبَ الْعَجُوزَةُ كَلَامَ الْمَلِكِ لِأَنَّهَا دَعَتْهُ إِلَى الْإِهْتِمَامِ بِالْآخِرِينَ دَعْوَةً مُسْقِفَةً.»:

- ۱) پادشاه از سخن پیرزن خوشش آمد زیرا دلسوزانه از او دعوت کرد که به دیگران توجه کند.
- ۲) سخن پادشاه، پیرزن را به شگفتی آورد برای اینکه با دلسوزی از او خواست که به آیندگان توجه کند.
- ۳) پیرزن از سخنان پادشاه خوشش آمد برای اینکه او را دعوت کرد که به آیندگان از روی دلسوزی توجه کند.
- ۴) کلام پادشاه پیرزن را متعجب کرد زیرا دلسوزانه او را به توجه کردن به آیندگان دعوت کرد.

۳- «الْإِكْتِسَادُ فِي اسْتِخْدَامِ الْمَبِيدَاتِ وَ أَىْ خَلَلٍ فِي الطَّبِيعَةِ يُثَبِّتُ لَنَا أَفْعَالَ الْإِنْسَانِ الْمُخْرِبَةَ إِثْبَاتًا.»:

- ۱) استفاده از حشره کش ها و هر گونه آسیبی در طبیعت، کارهای زیان بار انسان را به خوبی به ما ثابت می کند.
- ۲) زیاده روی کردن در به کار بردن حشره کش ها و هر نوع آسیبی در طبیعت، قطعاً کارهای انسان خراب کار را به ما ثابت می کند.
- ۳) استفاده بیش از حد از حشره کش ها و هر گونه اختلالی در طبیعت به یقین کارهای انسان خراب کار را به ما ثابت می کند.
- ۴) زیاده روی در به کار گیری حشره کش ها و هر گونه آسیبی در طبیعت، بدون شک کارهای زیان بار انسان را به ما ثابت می کند.

۴- «هَذَاكَ قِطْرَانٌ كَثِيرَةٌ نَهَجُمُ عَلَى تِلْكَ الْمَزْرَعَةِ وَ كُلُّ الْمَحَاصِلِ تَعْرِضُ لِلْأَكْلِ وَ التَّلْفِ.»:

- ۱) آن جا موش های بسیاری هست که به آن مزرعه حمله می کنند و همه محصولات دستخوش خورده شدن و نابودی می شوند.
- ۲) در آن مزرعه موش های بسیاری وجود دارند که به آن جا حمله می کنند و تمام محصولات در معرض خورده شدن و از بین رفتن قرار می گیرند.
- ۳) موش های زیادی وجود دارند که به آن مزرعه هجوم می برند و تمام محصولات دستخوش خورده شدن و نابودی می شوند.
- ۴) موش های زیادی وجود دارند که به آن مزرعه هجوم می برند و همه محصولات کشاورزی را در معرض خوردن و نابود شدن قرار می دهند.

۵- «إِطْلَعْنَا عَلَى مَهْدَدَاتِ نِظَامِ الطَّبِيعَةِ حَتَّى نَسْتَشَارَ مَعَ خَيْرَاءِ الْبَيْئَةِ.»:

- ۱) ما را از تهدید کننده های نظام طبیعت مطلع کرد تا با کارشناسان محیط زیست مشورت کنیم.
- ۲) از تهدید کننده های طبیعت ما را آگاه کن تا با کارشناسان محیط زیست هم اندیشی کنیم.
- ۳) ما را از تهدید کننده های طبیعت آگاه کن تا با کارشناس محیط زیست هم اندیشی کنیم.
- ۴) از تهدید کننده طبیعت مطلع شدیم که از کارشناسان محیط زیست مشورت بخواهیم.

۶- عَنِ الصَّحِيحِ:

- ۱) الْخُبْرُ مَا أَعْتَقُوهُمَا لِأَنَّهُمْ لَمْ يُصَدِّقُوا قَوْلَهَا فَلَقَضُوا مِنْ خَوْلِهِ سِرْبَانَانِ أَوْ رَا أَزَاهُ نَكَرَدْنِ زَوْرَا أَنَهَا سَخَنَشِ رَا يَاور نَمِي كَرْدَنْدِ پَسِ از اَطْرَافِشِ پَرَا كَنْدَه شَدَنْدِ.
- ۲) الَّذِينَ يَنْفَعُهُمْ لَا يُجْتَوْنَ إِلَّا إِجْتِهَادًا يُوْدِي إِلَى التَّعَدُّمِ: کسانی که دانش می آموزند فقط تلاشی را دوست دارند که منجر به پیشرفت شود.
- ۳) (وَمَا الْحَيَاةُ الثُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ وَ لَعِبٌ) و زندگی دنیا فقط بازی و سرگرمی است.
- ۴) كَلَّتْ قَدْ اخْتَارَتِ الْعَوْدَةَ إِلَى أَهْلِهَا بِاعْزَازٍ: بازگشتن با عزت به سوی خانواده اش را انتخاب کرده است.

## ۷- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) التَّوَعُّبَاتُ تَخْلِفُ فِي الْمَنَاجِرِ فَلَا تَطْلُبُنِي التَّخْفِيفُ: کیفیت‌ها در معازنها متفاوت است پس از من تخفیف نخواستید.
- (۲) دَعِ شَاتِمَكَ مَهَانًا تَسْخَطُ الشَّيْطَانَ وَتَعْلَقُ عَذُوكَ: دشنام‌گوی خود را خوار رها کن تا شیطان را خشمگین و دشمنت را کیفر داده باشی.
- (۳) إِنْ رَنَكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ظَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ: به یقین خداوند به کسی که از راهش گمراه شد، دانایتر است.
- (۴) إِنْ يَهْجُرُونِي أَجِبْنِي سَوَاءَ عَشِيَّتِي وَعَدَاتِي: اگر دوست‌دارانم مرا رها کنند، شب و روزم یکسان است.

## ۸- عَيْنُ الْخَطَا فِي التَّعْرِيبِ:

- (۱) دَقْتُ كَرْدَمٍ فِي قُرْآنٍ رَوَى مَا رَأَى فِي زِينَتِي دگرگون می‌کند: إِنْ التَّأَمَّلَ فِي الْقُرْآنِ يَغْيُرُ أَسْلُوبُنَا فِي الْحَيَاةِ.
- (۲) تَوْصِيَةٌ مِنْ بِي شَمَا أَيْنَ اسْتِ كَهْ فُرْصَتُهَا رَا بِلَايَ رَسِيدِنَ بِهْ عَظَمَتِ غَنِيْمَتِ بِشْمَارِدِ: وصیتی لکم‌ه‌ی آن تَغْتَنِمُوا الْفُرْصَ لِلْوُصُولِ إِلَى الْعَظَمَةِ.
- (۳) بَزْرَگِ تَرِینِ دَشْمَنِ تَوَزِيلَتِ اسْتِ اِگَرِ دَرِ اخْتِیَارِ تَبِلَشِدِ: أَكْبَرُ عَذُوكَ لَسَلَّكَ إِذَا لَمْ يَكُنْ فِي اخْتِيَارِكَ.
- (۴) دِیروزِ فِطْ اِخْبَارِ اقْتِصَادِی رَا اَزِ تَلَوِیْزِیونِ شَنیدِم: الْأَمْسِ مَا سَمِعْتُ خَبْرًا مِنَ التَّلَافُزِ إِلَّا الْأَخْبَارَ الْاِقْتِصَادِيَّةَ.

## ۹- فِي النَّاتِي السَّلَامَةِ وَفِي الْعَجَلَةِ التَّامَّةِ: عَيْنُ الْمُنَاسِبِ فِي الْمَفْهُومِ:

- (۱) بِشِمَانِ زِ غَفَّارِ دِیدِمِ بِنِی / بِشِمَانِ نِگَشْتِ اَزِ خَمُوشِیِ کَسِیْ
- (۲) رَهرو آن نیست که گه تند و گهی خسته رود / رهرو آن است که آهسته و پیوسته رود
- (۳) ز راه خرد هیچ‌گونه متاب / بشیمانی آرد دلت را شتاب
- (۴) افسوس که عمر خود تباهی کردیم / صد قافله گناه راهی کردیم

﴿۱۱۳﴾ إِمْرَأُ النَّصِّ التَّالِي تَمْ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنْتَاسِبُ النَّصِّ: (۸۷ - ۸۵)

«هَناكَ اخْتِلَافَاتٌ كَثِيرَةٌ بَيْنَ الدِّرَاسَةِ فِي الْمَاضِي وَالحَاضِرِ، وَمِنْ تِلْكَ الْاِخْتِلَافَاتِ أَنَّ فُرْصَةَ الدِّرَاسَةِ كَانَتْ قَلِيلَةً فِي الْمَاضِي وَكَانَ الطُّلَّابُ الْقَلِيلُونَ يَذْهَبُونَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ وَهُمْ كَانُوا أَوْلَادَ الْأَغْنِيَاءِ وَالمَشْهُورِينَ وَسُكَّانَ الْمَدَنِ، أَمَّا الْيَوْمَ كَثُرَ عَدَدُ الطُّلَّابِ وَالمَدَارِسُ وَالتَّعْلِيمُ حَقٌّ لِكُلِّ طَالِبٍ كَالْمَاءِ وَالهَوَاءِ، كَانَ طُلَّابُ الْعِلْمِ فِي الْمَاضِي يُسَافِرُونَ مِنْ بَلَدٍ إِلَى بَلَدٍ لِيَطْلُبَ الْعِلْمَ وَكَانَ طَرِيقُ الْعِلْمِ صَعِبًا لِأَنَّهُمْ يَرْكَبُونَ الْجَمَلَ أَيْامًا وَشُهُورًا أَمَّا الْيَوْمَ فَالمَدَارِسُ وَالجَامِعَاتُ كَثِيرَةٌ فِي كُلِّ مَدِينَةٍ وَقَرْيَةٍ قَرِيبًا وَبَعِيدًا يَذْهَبُ الطُّلَّابُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ أَوِ الْجَامِعَةِ بِالسَّيَّارَةِ أَوْ يَمْشُونَ مَسَافَةً قَلِيلَةً حَتَّى يَصِلُوا إِلَى الْمَدْرَسَةِ، يَسْتَطِيعُ الطُّلَّابُ أَيْضًا أَنْ يَتَعَلَّمُوا فِي الْبَيْتِ عَنْ طَرِيقِ الْإِنْتَرْنِتِ، مِنْ الْاِخْتِلَافَاتِ أَيْضًا أَنَّ الْمُعَلِّمَ فِي الْمَاضِي كَانَ لَا يَطْلُبُ نَقُودًا عَلَى عَمَلِهِ مِنَ الطُّلَّابِ لِأَنَّهُ كَانَ يَطْلُبُ أَجْرَهُ مِنَ اللَّهِ، أَمَّا الْيَوْمَ يَطْلُبُ الْمُعَلِّمُ الثَّقُودَ وَالتَّحْقُوقَ مِنَ الطُّلَّابِ يَفْكَرُ فِي الشَّهَادَةِ قَبْلَ الْعِلْمِ لِأَنَّهُ وَسِيلَةٌ إِلَى الْعَمَلِ.»

## ۱۰- كَانَ يَذْهَبُونَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ فِي الْمَاضِي ..... عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) الطُّلَّابُ الْقَلِيلُونَ فِي الْقَرْيَةِ (۲) سُكَّانُ الْمَدَنِ (۳) الْأَوْلَادُ الْأَغْنِيَاءُ (۴) الْأَشْخَاصُ الْمَشْهُورُونَ

## ۱۱- كَيْفَ الدِّرَاسَةُ فِي الْعَصْرِ الْحَاضِرِ؟

- (۱) عَنْ طَرِيقِ الْإِنْتَرْنِتِ فِي الْقَرْيَةِ وَفِي الْبَيْتِ .
- (۲) فِي الْمَدَارِسِ وَالجَامِعَاتِ الْمُحَدَّدَةِ
- (۳) عَنْ طَرِيقِ السَّفَرِ إِلَى بَلَدٍ بِالْجَمَلِ.
- (۴) حَقٌّ لِكُلِّ طَالِبٍ كَالْمَاءِ وَالهَوَاءِ.

## ۱۲- لِمَاذَا يَفْكَرُ الطُّلَّابُ فِي الشَّهَادَةِ؟ لَأَنَّ .....

- (۱) الْمُعَلِّمُ يَطْلُبُ الثَّقُودَ الْكَثِيرَ عَلَى عَمَلِهِ.
- (۲) التَّعْلِيمُ فِي الْمَاضِي وَالحَاضِرِ يَخْتَلِفُ.
- (۳) هَدَفَ الطُّلَّابِ كَسْبُ الْعِلْمِ فَقَطْ.
- (۴) الطُّلَّابُ مُحْتَاجُونَ إِلَيْهَا لِقَضَاءِ حَيَاتِهِ فِي الْمُسْتَقْبَلِ.

## عَيْنُ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَالتَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۸۹ - ۸۸):

### ۱۳- «الدِّرَاسَةُ» - «يُسَافِرُونَ» - «السَّيَّارَةُ» - «المُعَلِّمُ»

- (۱) «الْمُتَرَلِّسَةُ»: مُصَدَّرٌ لِفِعْلِ الْمَجْرُودِ، مُوْتَّ / مُضَافٌ إِلَيْهِ وَ مُجْرُودٌ
- (۲) «يُسَافِرُونَ»: لِلْعَاقِبِينَ، مُزِيدٌ ثَلَاثِي بِزِيَادَةِ حَرْفَيْنِ (مُصَدَّرَةٌ مُسَافَرَةً) / خَبَرٌ لـ «كَانَ»
- (۳) «السَّيَّارَةُ»: اسْمٌ مُبَالَغَةٌ، مُوْتَّ، مُعَرَّبٌ، مُعَرَّفٌ بِأَلٍ / مُجْرُودٌ عَلَى حَرْفِ الْجَرِّ
- (۴) «المُعَلِّمُ»: اسْمٌ فَاعِلٌ مِنَ الْمُزِيدِ، مُعَرَّبٌ / اسْمٌ حَرْفٌ مُشَبَّهٌ بِالْفِعْلِ وَ مُنْصُوبٌ



#### ١٤- «يُفَكِّرُ»:

- (١) مضارع، مزيدٌ من باب «تفعيل»، معربٌ / خبرٌ لمبتدأ «الطالب»
  - (٢) فعلٌ مضارع، مصدرٌ «تَفَكَّرَ»، معلومٌ / خبرٌ للمبتدأ وجملةٌ فعليةٌ
  - (٣) فعلٌ، للعلب، مزيدٌ ثلاثيٌ بزيادةٍ حرفٍ واحدٍ / مع فاعله جملةٌ فعليةٌ
  - (٤) للالعاب، مزيدٌ بزيادةٍ حرفٍ واحدٍ، متعدٌ / فعلٌ و مع فاعله جملةٌ فعليةٌ
- \*\*\* عَيِّنِ الْمُنَاسِبَ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٩٥ - ٩٠):

#### ١٥- عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) لَا تُصْعَرُ حَدَثَكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرْحًا.
- (٢) وَ إِنْ شَكَّوْا إِلَى الطَّيْرِ نُحْنُ فِي الْوُكُنَاتِ.

#### ١٦- عَيِّنِ الْمُسْتَشْتَمِلَ مِنْهُ مَحْذُوقًا:

- (١) قرأتُ مقالات هذه المجلة علميةٌ وأجبةٌ إلّا المقالة الأخيرة.
- (٢) كان الوالدان يحثان الأبناء على حسن الأخلاق إلّا أوسطهم.

#### ١٧- عَيِّنِ مَا يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي فِي الْإِسْتِثْنَاءِ:

- (١) قال الطبيب لي: لكلِّ مرضٍ دواءٌ إلّا الموت.
- (٢) لم تكن في المحلّة إلّا قصّةٌ عن المروءة و الفتوة.

#### ١٨- عَيِّنِ الْعِبَارَةَ الَّتِي جَاءَ فِيهَا الْمَفْعُولُ الْمَطْلُوقُ:

- (١) لم يكن شكرُهُ في الحياة شكرًا يعتمدُ بنفسِهِ إليه.
- (٢) أشكرُ على هذه النعمِ الوليعةِ شكرًا كثيرًا.

#### ١٩- عَيِّنِ الْمُسْتَشْتَمِلَ مِنْهُ فَاعِلًا:

- (١) قرأتُ دروسى كلها إلّا الدرس الثالث.
- (٢) خرج من الجامعة أساتيدنا بسرعةٍ إلّا واحداً منهم.

#### ٢٠- عَيِّنِ مَا فِيهِ الْمَفْعُولُ الْمَطْلُوقُ وَ اسْمُ التَّفْضِيلِ معاً:

- (١) ذلك الكتابُ للطلّاب أفضلُ للمطالعة.
- (٢) الطّلابُ أكرمُ الأساتيدِ في نهاية الدرسِ إكراماً.
- (٣) عبادةُ الرَّحْمَنِ يكسبون أعلى درجاتٍ في الخير.
- (٤) غرسُ الفلاحِ فُسيلةٌ جورٍ عرساً لا يأمُلُ الآخريّن.